

Leskinen, Timo

Pielaveden kunta
Tekninen lautakunta
Puustellintie 10
72400 Pielavesi

Vastine Pielavesi järven rantaosayleiskaavan (Tenhunsaari, Suurlahti) luonnoksesta saatuun palautteeseen

Pohjois-Savon ELY-keskuksella

Ei lausuttavaa.

Ylä-Savon Sote

Ei lausuttavaa.

Pielaveden kunta
Pielavesi järven rantaosayleiskaavan muutos

Kuopion kulttuurihistoriallinen museo

Pielaveden kunta pyytää Pohjois-Savon alueellisen vastuumuseon (Kuopion kulttuurihistoriallinen museo) lausuntoa Pielavesijärven rantaosayleiskaavamuutoksien valmisteluaineistosta, Tenhusaari ja Suurilahti. Kaavamuutokset koskevat tiloja 595-431-16-178 ja 595-402-6-38.

Tenhusaari

Tenhusaaren rantaosayleiskaavamuutoksen tarkoitus muun muassa siirtää olevia rakennusalueita. Alueelta tai sen läheisyydestä ei tunnet arkeologista perintöä. Museoviranomaisella ei ole huomautettavaa suunnitelmasta myöskään rakennetun perinnön tai maiseman osalta.

Suurilahti

Suurilahden rantaosayleiskaavamuutoksen tarkoitus on poistaa talouskeskuksen SR113-merkintä, jonka selitys vuonna 2002 vahvistetussa Pielavesijärven rantaosayleiskaavassa on: ”Suojeltava rakennus. Rakennushistoriallisesti, historiallisesti tai maisemakuvan kannalta arvokas rakennus tai rakennusryhmä, jotka tulisi ympäristöineen säilyttää ja joiden kunnostuksessa tulee pyrkiä säilyttävään peruskorjaukseen, Suunnittelussa ja rakentamisessa tulee välttää uudisrakentamista kohteen tai alueen välittömässä läheisyydessä. Numero viittaa rakennusinventointiluetteloon.”

Alueen rakennuskantaa on inventoitu vuonna 1996. Kolehmalan pihapiiriin ei kuulu rakennusinventoinnin mukaan talousrakennuksia, joten SR- merkintä koskee ainoastaan vuonna 1913 valmistunutta päärakennusta. Inventointihetkellä rakennus on ollut heikkokuntoinen, mutta sillä on nähty olevan rakennushistoriallista arvoa. Kohde on kaavaselostuksen mukaan hyvin huonokuntoinen, mutta museoviranomainen arvioi vaurioiden kehittyneen pitkän ajan kuluessa. Rakennuksen kunnossapitovollisuudesta määrätään muun muassa maankäyttö- ja rakennuslain 166 §:ssä. Kuopion kulttuurihistoriallinen museo pitää kunnossapitovollisuuden lainlyömistä tässä tapauksessa hyvin moitittavana. Museoviranomainen katsoo kuitenkin, että rakennuksen korjaaminen nykyisessä tilassaan merkitsisi uudisrakentamiseen verrattavia toimenpiteitä eikä olisi enää tarkoituksenmukaista kulttuuriympäristöjen arvojen säilyttämiseksi.

Suurilahden kaavamuutosalueelta ei tunneta arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita. Muinaiskalupaiväkirjasta löytyy kuitenkin tieto kahdesta 1880-luvulla tehdystä esihistoriallisesta kiviesinelöydöstä Pielaveden Joutsenniemen kylästä Kolehmalan tilan pelloilta (KM2023:40 ja KM2023:51). Peruskartalla em. kiinteistöllä oleva talonimi on Kolehkala. Vuonna 2002 vahvistetun kaavan osalta muinaisjäännösinventointi on tehty vuonna 1997 Mikrolitti Oy:n toimesta (Pielavesi-järven ympäristön muinaisjäännösinventointi 1997, Timo Jussila). Inventoinnin voi todeta olevan vanhentuneen eikä siinä ole huomioitu tuon ajan mukaan historiallisen ajan arkeologista kulttuuriperintöä. Raportista ei käy ilmi, onko kiviesineiden löytöpaikkoja tarkastettu Kolehmalan osalta. Inventoinnissa peltoalueiden tutkiminen jätettiin vähäiseksi ja piha-alueille ei menty. Alueelta on saatavilla historiallisia kartoja ainakin vuoteen 1733 saakka. Savon ja Hämeen välisessä rajakartassa vuodelta 1757 niemen alueelle on merkitty kaksi taloa, toinen niemen eteläkärkeen ja toinen nykyisen Kolehmalan eli toisen kaavamuutoksen kohteena olevan kiinteistön alueelle.

Tämän vuoksi on pidettävä mahdollisena, että Suurilahden kaavamuutosalueelta, erityisesti sen rakentamattomista osista, löytyisi vielä tuntemattomia esihistoriallisia tai historiallisen ajan muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisia kulttuuriperintökohteita. Museoviranomainen toteaa, että niiden huomioonottaminen kaavassa edellyttää arkeologisen

Pielaveden kunta
Pielavesi järven rantaosayleiskaavan muutos

täydennysinventoinnin suorittamista MRL 9 §:n mukaisesti. Inventointi tulee suorittaa noudattaen Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohjetta https://www.museovirasto.fi/uploads/Kulttuuriymparisto/arkeologisten_kenttatoiden_laatuohje_2020.pdf . Tietoa arkeologisten kenttätöiden tilaamisesta sekä arkeologisista toimijoista saa Museoviraston verkkosivuilta osoitteessa http://www.nba.fi/fi/kulttuuriymparisto/arkeologinen_kulttuuri-perinto/arkeologisten_kenttatoiden_tilaaminen . Inventointiraportti tulee toimittaa heti sen valmistuttua Kuopion kulttuurihistorialliselle.

Vastine: Mikroliitti Oy on kesäkuussa 2021 tehnyt täydennysinventoinnin alueella. Alueelta ei löytynyt arkeologisia kohteita. Kaavaluonnosta ei ole tarpeen muuttaa.

Pielaveden kunta
Pielavesi järven rantaosayleiskaavan muutos

Ympäristöterveyspalvelut

Asia

Pielaveden kunnan tekninen lautakunta pyytää lausuntoa rantaosayleiskaavan muutosehdotuksen valmisteluaineistosta, Pielaveden kunnan terveydensuojeluviranomaiselta, jona toimii Tervon kunnan ympäristöterveyslautakunta. Lausuntopyyntö koskee kaavamutosehdotusta, jossa Pielavesijärven rantaosayleiskaavaan ehdotetaan muutosta siten, että:

-Tenhusaassa sijaitseva tila, jolle osoitettuja rakennuspaikkoja halutaan siirretään paremmin rakentamiseen soveltuvalle alueelle.

-Joutsenniemen Suurlahdessa sijaitseva tila, jossa vanha maatilän ränsistynyt talouskeskus ja asuinkelvoton asuinrakennus SR-merkinnän poistaminen. Kaavamuu-
tos on tullut vireille maanomistajan aloitteesta

Taustaa

Pielavesijärven rantaosayleiskaavan Tenhusaaren suunnittelualueelle (alue 1) on osoitettu kaksi lomarakennuspaikkaa (RA-1) ja Suurlahden alueella (alue 2) yksi omarantainen maatilojen talouskeskuksen paikka (AM-1) lisäksi suojeltu rakennuskohde (SR1.13). Tenhusaaren kaavamutoksella on siirretty rakennusalueita sijansa etelään. Käyttötarkoitus muutettu rantarakennusalueeksi (MA-1), mikä mahdollistaa myös asuinrakennuksen rakentamisen. Suurlahden alueella rakennuksen suojelumerkintä on poistettu ja AM. merkintä muutettu MA-1-merkinnäksi.

Rantayleiskaavamuutos koskee tiloja 595-402-6-38, Joutsenniemen Suurlahdessa ja 595-431-16-178, Tenhusaassa.

Tenhusaaren muutosalue on kokonaisuudessaan metsätalouskäytössä. Tenhusaassa on 11 loma-asuntoa ja 7 asuinrakennuspaikkaa. Suurlahden muutosalueella on vanha maatilän ränsistynyt talouskeskus.

Lausunto

Tervon kunnan ympäristöterveyspalvelut toimiessaan Pielaveden kunnan

Pielaveden kunta
Pielavesi järven rantaosayleiskaavan muutos

terveydensuojeluviranomaisena lausuu Pielavesijärven rantaosayleiskaavan muutosehdotuksen valmisteluaineistosta, joka koskee Pielaveden rantaosayleiskaavan muutosta Tenhusaassa sijaitsevaa tilaa (595-431-16-178) ja Joutsenniemen Suurlahdessa tilaa (595-402-6-38) seuraavaa:

Rakennuspaikkojen siirtäminen Tenhusaassa paremmin rakentamiseen soveltuvalle alueella ja käyttötarkoituksen muutos rantarakennusalueeksi (MA-1), mikä mahdollistaa myös asuinrakennuksen rakentamisen ei varsinaisesti aiheuta terveyshaittaa.

Suurlahden muutosalueen rakennuksen suojelumerkinnän poistaminen ja AM merkinnän muuttaminen (MA-1) merkinnäksi ei sinällään aiheuta terveyshaittaa. Sen sijaan molemmissa kaavamuutoksissa kaavan toteutus- ja rakentamisvaiheissa tulee ottaa huomioon kukin rakennuspaikka rakennus kohtaisesti siten, että toteutuksessa ei aiheuteta terveyshaittaa. Talousveden hankintapaikat ja kasteluvedeksi sinällään syötävien kasvien pintakasteluun käytettävän veden kelpaaminen tulee varmistaa ja rakentaa rakennukset ja kaikki rakennuksesta syntyvien jätevesienjohdusjärjestelmät siten, etteivät ne aiheuta vesien käyttökelpoisuuden heikentymistä. Jätevesijärjestelmät tulee rakentaa niin, ettei tulvavesi pääse järjestelmiin. Lisäksi rakennettaessa lähelle rantaa tulee ottaa huomioon valitsevat tulvatilanteet, että rakennusten perustukset ja rakenteet eivät kastu tai altistu tulvien aiheuttamalla kosteudelle. Vanhan talouskeskuksen läheisyydessä saattaa olla oma talousvedenhankintaan käytetty kaivo, sen olemassa olo tulee selvittää ja varmistua siitä, että kaivo ei aiheuta terveyshaittaa (maatunut, maahan vajonnut ja lahonnut pettävä kaivon kansi) ja mikäli oma kaivo löytyy/ sitä aiotaan käyttää niin veden käyttökelpoisuus talousvedeksi tulee varmistaa laboratoriotutkimuksin.

Muilta osin Tervon kunnan ympäristöterveyspalvelulla ei ole lausuttavaa, Pielaveden rantaosayleiskaavan muutosehdotukseen, joka koskee Pielaveden rantaosayleiskaavan muutosehdotusta 595-402-6-38, Joutsenniemen Suurlahdessa ja 595-431-16-178, Tenhusaassa.

Vastine: Kuten lausunnossa on todettu talousveden saanti, jätevesien käsittely, rakentamiskorkeuden määrittäminen sekä kaivojen toteuttaminen on rakennusluvan ja itse rakentamiseen liittyviä asioita. Lausunnossa ei ollut itse kaavaratkaisuun lausuttavaa.

Pielaveden kunta
Pielavesi järven rantaosayleiskaavan muutos

FCG Finnish Consulting Group Oy

Timo Leskinen

DI